

enemmän hippiäisen ääntä muistuttavia, joskin hieman lyhyempiä ääniä. Kotvan kuluttua lintu lensi saaren kuusikkoon ja hävisi.

Seuraavina päivinä näin vilauksen linnusta, mutta suurimman osan päivästä se pysytteli näkymättömissä. Onnistuin pyydystämään sen lintuverkolla 22.12. Päälakea pöyhimällä löytyi koiraan punaisia höyheniä keltaisen keskeltä hippiäisen tapaan. Lisäksi tein seuraavia muistiinpanoja linnun väristä. Nokan päällä oli vaaleanruskea laikku, silmän kautta kulki tumma juova, minkä alapuolella oli vielä valkea juovan aihe; selkä oli kirkkaamman vihreä kuin hippiäisellä ja hartiassa oli selvästi havaittava kellanruskehtava värisävy. Rinta ja kurkku olivat harmaat, mikä korosti silmäkulmajuovan valkoisuutta.

Tulipäähippiäinen jäi saareen ainakin oleskelluni loppuun, 7.1.1969 saakka. Päivisin se liikkui tyrnikössä, yleensä aivan maan rajassa, josta ääntelyn perusteella oli mahdollista yrittää sitä etsiä. Tavallisesti onnistuin vain näkemään epämääräisen vilahtavan hahmon. Joskus se liittyi saarella olleiden kolmen tali- ja/tai kahden sinitiaisen seuraan, mutta yleensä liikkukeli omissa oloissaan. Varmin tapa havaita lintu oli mennä iltahämärissä kuusikkoon, minne se saapui yöpymään. Silti saattoi kulua 3—4 päivää, jolloin lintua etsiskelyistä huolimatta ei löytynyt. Mainittakoon, että syksyn viimeinen hippiäinen näyttäytyi 15.11.

Vanhalla mantereella tulipäähippiäinen on keski- ja eteläeurooppalainen laji (Voous, Die Vogelwelt Europas und ihre Verbreitung); yleensä paikkalintu, mutta pohjoiset kannat siirtyvät talveksi etelämmäksi (EDBERG, Vår Fågel-

värld 20:111—114). Vuonna 1959 laji tavattiin ensimmäisen kerran Ruotsissa, Ottenbyssä 2—7.5. (EDBERG, ks. edellä). Sen jälkeen tulipäähippiäinen on tavattu naapurimaamme eteläosissa viidesti, kerran keväällä, 3.5.1967 (VF 27:69—70) 2 ♂♂, ja neljä kertaa syksyllä, näistä kerran syyskuussa (VF 26:275) ja kolmasti lokakuussa (VF 24:257—271, 24:314—334 ja 20:338). Tanskassa tulipäähippiäinen on pesinytkin, Sjöllannissa v. 1961 (NIELSEN, Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 57:233), ja kevät-havainnot huhti—toukokuulta on useita. Viimeaikaisten havaintojen on katsottu merkitsevän tulipäähippiäisen olevan leviämässä pohjoiseen (esim. Roos, Vår Fågelvärld 24:314—334), joten Lågskärin havainto tässä valossa ei ole kovin yllättävä. Havaintoajaksi jää kuitenkin selvästi lajin muuttoajan ulkopuolelle (vrt. Ruotsin syyshavaintoihin). Lähinnä Suomea tulipäähippiäinen pesii Puolassa ja Baltiassa, jossa sen levinneisyysalueen pohjoisraja on vaillinaisesti tunnettu (Voous, ks. edellä). Lågskärillä jo muutamia päiviä ennen linnun tapaamista vallinneet lämpimät eteläkaakkoiset tuulet lievästi heittäneet linnun saareen juuri Baltian suunnasta.

S u m m a r y: **Pine Bunting** (*Emberiza leucocephala*) and **Firecrest** (*Regulus ignicapillus*) seen in Finland.

A Pine Bunting was caught and ringed at the bird station of Lågskär in Lemland November 4, 1968, and a Firecrest was observed at the same place from December 19th 1968 to January 7th 1969. The observations are the first in Finland.

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) lehtopöllön (*Strix aluco*) saaliseläimenä

MARTTI LAGERSTRÖM & JAAKKO SYRJÄNEN

Kolopöllöjen pesintätutkimuksissa Tampereen seuduilla on aineistoa kerätty myös pöllöjen käyttämästä ravinnosta. Keväällä 1968 tehtiin yllätyksellinen löytö eräästä Tampereen (ent. Aitolahden pitäjän) Väärjärven maastossa pe-

sineen lehtopöllöparin pesästä: pesäpöntön pohjalta löytyneiden syöntijätteiden perusteella lehtopöllö oli siepannut saaliikseen varpuspöllön! Seuraavassa kuvataan tapausta tarkemmin.

Ensimmäinen poikasvaiheessa tehty tarkis-

tuskäynti tapahtui 11.5., jolloin pesässä oli 2 juurikuoriutunutta poikasta ja 2 munaa. Saaliseläimiä ei pöntöstä tällöin tavattu. Seuraavalla käynnillä 21.5. (pesässä 4 poikasta) huomattiin pöntön pohjan olevan täynnä ruskeita, valkotäpläisiä siipisulkiä, pituudeltaan 6—7 cm. Sulissa oli osittain ruosteenruskea vivahdus. Koska emme suoralta kädeltä pystyneet määrittämään lajia, jolle sulat olivat kuuluneet, otimme sulkiä näytteeksi myöhempää tunnistamista varten.

Kesäkuun puolenvälin tienoilla kävimme Orivedeltä löytämällämme varpuspöllön pesällä ja pyydystimme pesäkololta naaraslinnun. Vertasimme näytesulkiä tämän pyydystämämme varpuspöllön siipisulkiin ja yllätykseksemme totesimme, että identiteetti näytesulkiemme (sekä käsi- että kyynärsulkiä) ja vertailtavana olevan pöllön siipisulkiä välillä oli viimeistä piirtoa myöten täydellinen.

Myöhemmin syksyllä Oulun Yliopiston Eläintieteen laitoksella suoritettua pesänpohja-analyyseissä (H. Leppänen) löytyivät seuraavat saaliseläimet:

<i>Rattus norvegicus</i>	3
<i>Microtus sp.</i>	3
<i>Sorex araneus</i>	4
Lintuja	
<i>Turdus</i> -koko	4
<i>Sturnus</i> -koko	7
<i>Fringilla</i> -koko	5

Jätteitä varpuspöllöstä ei pesänpohjasta löytynyt. Pesään jää jätteitä kuitenkin vain osasta poikasten käyttämästä ravinnosta, koska oksennuspallot kannetaan ulos. Näin ollen pelkkä pesänpohjien tutkiminen ei anna aivan täyttä kuvaa lajin käyttämästä ravinnosta. Varpuspöllöä ei tietävästi ole aikaisemmin esiintynyt lehtopöllön saaliseläinluetteleissa.

S u m m a r y: **Pygmy Owl (*Glaucidium passerinum*) as a prey item of the Tawny Owl (*Strix aluco*).**

Feathers of a Pygmy Owl was found in the nest of a Tawny Owl at Tampere, southern Finland.

Viitakerttusen (*Acrocephalus dumetorum*) pesimisbiologiasta

LAURI TOIVARI, JUHANI TASHIN & MARKKU PAAKKINEN

1968 esiintyi viitakerttusia Lappeenrannassa viidellä eri paikalla yhteensä 11 laulavaa yksilöä. Biotooppeina olivat yksinomaan rehevät pensaikot eikä lintuja tavattu lainkaan puutarhoissa, jotka ovat luonteenomaisimpia biotooppeja esim. Itä-Hämeessä (R. Niemi, *Ornis Fenn.* 1968, n:o 3). Pitkän tauon jälkeen löytyi Lappeenrannasta peräti 4 pesää ja yksi poikue. Yhden pesän vaiheita voitiin seurata tarkasti muninnan alkamisesta lähtien. Ensimmäinen muna tuli 17.6. ja viimeinen (viides) 21.6. Haudonta kesti 11 vuorokautta ja pesäpoikas-aika 12—13 vuorokautta. Viimeinen havainto poikueesta tehtiin 23.7., jolloin se vielä oleskeli pesän läheisyydessä. Muissa pesissä oli poikas-ia 5—6. Pesät olivat kaikki tiheän kasvuston (maitohorsman) sisällä 5—60 cm korkeudella maasta. Molempien sukupuolten todettiin hau-

tovan. Poikasten ja emolintujen ääntelyt olivat samanlaisia: pitkä *sprrr...sprrr* tai terävä *tsäk...tsäk*. 12.7. kuultiin klo 11.20—12.00 Kaukaalla radan varrelta pensastosta pesän lähetyviltä 4—5 poikasen laulua ("subsong"). Laulun perusrhythmi oli tyypillisen viitakerttusmaista, mutta äänet olivat yksitoikkoisia muistuttaen hiukan vihervarpusen laulua.

S u m m a r y: **On the breeding biology of the Blyth's Reed Warbler (*Acrocephalus dumetorum*).**

Five breedings of the Blyth's Reed Warbler were confirmed at Lappeenranta, south-eastern Finland, in 1968. The incubation period was eleven days in one case and the nestling period 12—13 days. Both sexes incubated. The fledglings were heard singing.